

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak 22/1163

KOMMUNEPLAN FOR RAKKESTAD KOMMUNE - 2023 - 2035 - AREALDEL - UTLEGGING TIL OFFENTLIG ETTERSYN

Saksbehandler Alf Thode Skog

Arkiv L13

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
58/23	Formannskapet	07.06.2023
25/23	Kommunestyret	08.06.2023

Rådmannens forslag til vedtak

Rakkestad kommunestyre legger arealdel av kommuneplan 2023 – 2035 med tilhørende dokumenter for Rakkestad kommune ut til offentlig ettersyn.

Behandling i Formannskapet den 07.06.2023 sak 58/23

Behandling

Varaordfører Iselin Bjørnstad (Krf) er erklært inhabil fordi hun er gift med eier av Bjørnstad Bygg AS som har foreslått tiltak til boligområde i kommuneplanen. Øyvind Kjeve (Krf) var innkalt som vararepresentant.

Representanten Knut Ruud (H) ba om at det utarbeides tydeligere temakart når arealdelen legges ut på høring.

Rådmannens forslag enstemmig vedtatt.

Formannskapets innstilling til kommunestyret

Rakkestad kommunestyre legger arealdel av kommuneplan 2023 – 2035 med tilhørende dokumenter for Rakkestad kommune ut til offentlig ettersyn.

Behandling i Kommunestyret den 08.06.2023 sak 25/23

Behandling

Følgende hadde ordet i saken:

Gunnar Line (Sp).

Formannskapets innstilling enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak

Rakkestad kommunestyre legger arealdel av kommuneplan 2023 – 2035 med tilhørende dokumenter for Rakkestad kommune ut til offentlig ettersyn.

Vedlegg

1. Plankart/kartmateriale.
2. Planbeskrivelse.
3. Planbestemmelser.
4. Konsekvensutredninger.
5. Innspillsmatrise.
6. Endringer i plankartet.

Bakgrunn

Alle kommuner skal ha en kommuneplan. Den omfatter en samfunnsdel med handlingsprogram og en arealdel.

Kommuneplanen er den overordnede, langsiktige plan for areal- og samfunnsutviklingen i kommunen.

Alle underliggende, operasjonelle og gjennomførende planer skal forankres i kommuneplanens prioriteringer.

Kommunene må etter kommuneloven, plan- og bygningsloven og annen særlovgivning ha et planverk som dekker hele deres virksomhet. Formålet er å utvikle bærekraftige samfunn, grunnleggende levekår for alle og felles verdier. Kommunene har i dag planlegging på ulike nivåer som en primæroppgave, ved siden av samfunnsutvikler- og samfunnsutbyggerrollen, myndighetsutøvelse og forvaltningsvirksomhet og tilbyder av velferdstjenester på flere områder. Med en bred og god planlegging, setter kommunen seg bedre i stand til å ivareta sine andre funksjoner.

Planstrategi

Gjennom vedtak av en kommunal planstrategi, bestemmer kommunestyret om kommunen gjør en full planrevisjon eller om bare deler av kommuneplanen skal fornyes.

Rakkestad kommunestyre fastsatte i møte 18.2.2021 – sak nr. 4/2021 – «Kommunal planstrategi for 2019 – 2023». Planstrategien omfatter en drøting av kommunens strategiske valg relatert til samfunnsutvikling og vurderinger av langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og kommunens planbehov i valgperioden. Følgende konklusjoner ble fattet:

- *Mange av Rakkestad kommunes planer trenger revisjon og fornyelse.*
- *Årsaken er at kommunen og samfunnet for øvrig har endret seg etter de opprinnelige forutsetningene.*
- *Aller enklest uttrykkes eller synliggjøres det i at befolkningsutviklingen har blitt sterkere enn forutsatt for 10 – 12 år siden.*
- *Dessuten er planhierarkiet et annet og plankravene forsterket.*

- *Verken samfunnsplanene på forskjellige nivåer eller arealplanene har en adekvat plattform og er dermed heller ikke tilstrekkelige relevante som grunnlag for å gjøre riktige og gode prioriteringer.*
- *Stillstanden som var i 2014 – 2018 – på grunn av kommunereformprosjektet – er en stor del av årsaken til dette.*
- *Rakkestad kommune skal i første omgang revidere sin kommuneplan – både samfunns- og arealdelen.*
- *Det følges opp med fastsetting av områdeplaner for oppvekst, helse og velferd, areal og infrastruktur og næring fortløpende.*
- *Planstrategien tas opp til revisjon når områdeplaner er utarbeidet. Det vil i praksis si planstrategi for valgperioden 2023 – 2027.*
- *Ytterligere planbehov konkretiserer seg av den overordnede planleggingen som beskrevet ovenfor.*
- *Den øvrige planlegging prioriteres ikke før kommuneplanen og områdeplaner er utarbeidet.*
- *Nye planer skal ligge inn under det nye planregimet. Det vil være uheldig å ikke ha fundamentene godt forankret. Da er kommunen tilbake der den var for fire år siden – før startskuddet for nytt planregime gikk i 2019.*
- *Rakkestad kommune har begrensede planressurser.*
- *Av den grunn er det viktig å etablere et plansystem og en planforvaltning som det er mulig å håndtere i planperioden. Det vil også gi et mer levende og brukt planverk.*
- *På alle måter er dette et suksesskriterium.*

Planprogram for kommuneplanen

Planprogram for kommuneplanen 2022 – 2034, ble likeledes fastsatt i møte 18. februar 2021 – som kommunestyresak nr. 5/2021 – «Planprogram for kommuneplan 2020 – 2032» (Nå: «Kommuneplan 2022 – 2034 (Samfunnsdel)/2023 – 2035 (Arealdele)»).

Samfunnsdel og arealdel av kommuneplanen

Rakkestad kommunestyre fastsatte deretter kommuneplanens samfunnsdel i møte 27. januar f.å. – sak nr. 3/2022 – «Kommuneplan for Rakkestad kommune – 2022 – 2034».

Nå står det for døren å avslutte kommuneplanløpet. Det omfatter arealdelen av planen.

Rakkestad kommune har gjennom det siste året utviklet og utarbeidet et fullverdig arealplanprodukt av kommuneplanen.

Regionalt planforum – en arena for dialog mellom regionale planmyndigheter og kommuner – ble forelagt planen den 8.3.d.å. Det hadde som formål å redegjøre for arealprioriteringer og arealdisponeringer, og få tilbakemeldinger og andre synspunkter på de avveininger og

konklusjoner som var blitt gjort. I sluttbehandlingen av produktet – kommunale vedtak og regionale behandlings- og godkjenningssprosesser – står det sentralt å oppnå tilstrekkelig enighet om det endelige resultatet. Det kan medføre at planen enklere, tidligere og best blir rettskraftig og dermed det funksjonelle styringsinstrument for samfunnsutviklingen lokalt og regionalt som den er ment til.

En rekke fylkeskommunale og statlige særorganer utgjør regionalt planforum. Hver på sine områder, ivaretar de nasjonalt prioriterte oppgaver. Deres synspunkter må avveies og hensyntas, og finnes en form på eller plass til i kommunenes arealplaner.

Rakkestad kommune fikk overordnet bra tilbakemeldinger på sitt framlegg til ny arealdel av kommuneplanen.

Rådmannen vurderte like fullt at det var fornuftig og formålstjenlig å gjøre en ytterligere innsats på de mest sentrale områder – samfunnssikkerhet (drikkevann og jordskred- og flomfare), boliger utenfor sentrumsområder/soner for spredt boligbygging, bygging i 100 meters beltet rundt vann og vassdrag, spredt næringsvirksomhet, presiseringer i enkelte konsekvensutredninger og de generelle bestemmelser for landbruk-, natur- og friluftsområder – før planen kunne legges ut til offentlig ettersyn.

Rakkestad kommune ville med denne framgangsmåte sannsynligvis enklere og hurtigere kunne fastsette den endelige arealdel av kommuneplanen. En del ganske opplagte faglig råd, merknader og innsigelser kunne på lukes bort tidligere i prosessen. Endelig vedtak og stadfestelse av den ferdige planen ville dermed skje betydelig nærmere i tid.

Rådmannen la av disse grunner og i dette perspektivet opp til å arbeide videre med arealdelen av kommuneplanen i tidsrommet primo mars til ultimo mai d.å. – slik at kommunestyret på møtet 8.6.s.å. kunne få seg forelagt et ferdig planprodukt for utlegging til fullt offentlig ettersyn. Etter det er opplegget endelig å vedta ny arealdel av kommuneplan i tredje kvartal 2023.

Områdeplanene

Neste nivå er områdeplanene for oppvekst og kultur, helse og velferd, areal og infrastruktur og næring.

De tre først nevnte planer er ferdigstilt for sluttbehandling av kommunestyret i 8. juni d.å.

Områdeplanen for næring kan legges fram og behandling og vedtak av kommunestyret i tredje kvartal s.å.

Siste nivå er virksomhetsplaner for de forskjellige staber og områder. De er av en mer gjennomførende karakter i forhold til annet planverk. Rådmannen setter dette leddet i system og i gang mot slutten av 2023.

Arealdelen av kommuneplanen

Plan- og bygningslovens «Del IV, Kapittel 11, §§ 11 – 5 – 11 – 11», regulerer innhold i og virkninger av kommuneplanens arealdel. Det omfatter:

- § 11 – 5 - Kommuneplanens arealdel,
- § 11 – 6 - Rettsvirkning av kommuneplanens arealdel,
- § 11 – 7 - Arealformål i kommuneplanens arealdel,
- § 11 – 8 - Hensynssoner,
- § 11 – 9 - Generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel,

- § 11 – 10 – Bestemmelser til arealformål etter § 11 – 7, nr. 1, 2, 3 og 4,
- § 11 – 11 – Bestemmelser til arealformål etter § 11 – 7, nr. 5 – 6.

Plan- og bygningsloven kapittel 4 regulerer generelle utredningskrav for kommuneplanens arealdel. Det omfatter:

- § 4 – 1 - Planprogram
- § 4 – 2 - Planbeskrivelse og konsekvensutredning
- § 4 – 3 - Samfunnssikkerhet og risiko- og sårbarhetsanalyse

Arealplanutkastet hensyntar og oppfyller forutsetninger og krav som de går fram av aktuelle bestemmelser i plan- og bygningsloven.

Rakkestad kommune har i 2021 og 2022 arbeidet fram en arealplan gjennom omfattende medvirkningsprosesser:

- Kommunestyret (i plenum og arbeidsgrupper) er involvert via work shoper og temamøter i hele planprosessen.
- Formannskapet har opptrådt som en styringsgruppe – med jevnlig og hyppig møtevirksomhet – i arealplanforløpet.
- Planarbeidet er offentliggjort i alle relevante kanaler m.m. Det er åpnet for og tilbudt involverings- og medvirkningsmøter med enkeltpersoner og interessegrupper og interesseorganisasjoner underveis i forberedelsen av produktet.

Det foreligger nå et utkast til arealdel av kommuneplan for 2023 – 2035 – omfattende følgende elementer:

- Plankart og annet kartverk.
- Planbeskrivelse.
- Planbestemmelser.
- Konsekvensutredninger.

Materialet som beskrevet er vedlagt dette saksframlegget.

Rådmannens vurderinger

Rådmannen legger fram sitt forslag til arealdel av kommuneplan for Rakkestad kommune for 2023 – 2035.

Hovedinnholdet, hovedforventningene og hovedkravene til et slikt planprodukt er:

- En arealplan for hele kommunen (kommuneplanens arealdel) skal vise sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk.
- Arealplaner kan også utarbeides for deler av kommunens område.

- En arealplan for hele kommunen skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk – samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene.
- Kommuneplanens arealdel skal omfatte plankart, planbestemmelser og planbeskrivelse – hvor det framgår hvordan nasjonale mål og retningslinjer og overordnede planer for arealbruk er ivaretatt.
- Plankartet skal i nødvendig utstrekning vise hovedformål og hensynssoner for bruk og vern av arealer.

Rådmannen vurderer at arealplanutkastet oppfyller de momenter som beskrevet.

De sentrale og regionale myndigheters planforventninger og planambisjoner – slik de kommer til uttrykk i plan- og bygningslovgivningen og helt konkrete i prosesser i blant annet regionalt planforum – er like fullt så vidt omfattende at de selv for de største kommunene er meget vanskelige og utfordrende å imøtekomme. I et slikt perspektiv er det ikke utelukket at faglige råd, synspunkter og endog innsigelser, medfører at arealplanproduktet er nødvendig å bearbeide ytterligere etter det offentlige ettersynet. Et avsluttende vedtak i saken kan sånn sett ligge litt lengere ut i tid enn forutsatt i dette saksframlegget.

Korreksjoner, suppleringer og endringer i arealdel av kommuneplan i tidsrommet mars – mai d.å.:

- I forhold til planutkastet primo 2023, er det utviklet nye aktsomhets- eller hensynssoner for flom, mulig marin leire, drikkevannskilde og grunnvannsbrønner.
- Bestemmelsen knyttet til disse områdene har også blitt endret.
- Etter dialogen med planforum er det gjort mindre korreksjoner eller tilpasninger av planbestemmelser for spredt boligbygging, spredt næring og plankrav ved fortettinger av områder.

Rådmannen viser til arealplanen og tilhørende dokumenter for enkeltheter og detaljer.

Med disse endringer og presiseringer, vurder rådmannen at planforums tilbakemeldinger og synspunkter i tilstrekkelig utstrekning har blitt avveiet og hensyntatt.

Rådmannen anbefaler kommunestyret å legge arealdel av kommuneplan 2023 – 2035 med tilhørende dokumenter for Rakkestad kommune ut til offentlig ettersyn.

Melding om vedtak sendt:

Saksbehandler for videre oppfølging.